

Módosuló szabályok a felszámolt cégek volt vezetőinek felelősségét érintően

Új szabályok vonatkoznak a 2017. július 1-jét követően benyújtott megállapítási és az annak alapján indítható marasztalási keresetekre a Csődtörvény módosítása nyomán. A változások többirányúak: részben szigorodnak a vezetők mentesülésére vonatkozó szabályok, másrészt viszont a hitelezők sem örülhetnek maradéktalanul, mert egyes módosítások az ő igényérvényesítésüket nehezítik meg.

A Csődtörvény 33/A. §-ban szabályozott vezetői helytállásról röviden azt kell tudni, hogy e rendelkezés megteremti annak lehetőségét, hogy egy felszámolás alá került társaság volt vezetőjével szemben közvetlenül felléphessen a társaság hitelezője, ha a vezetőt felelősség terheli a hitelező(k) követelésének kielégíthetatlenségéért. Vezető tisztségviselőnek minősül az a személy, aki a felszámolás alá került társaság működését korábban irányította és aki a társaság vagyonával rendelkezett (vagyis nemcsak a cégjegyzékbe bejegyzett vezetők, hanem az árnyékvezetők is). Amennyiben a fizetéképtelen vagy ahhoz közeli helyzetbe került társaság irányítása során (a Csődtörvény 33/A. § szerinti egyéb feltételek fennállása esetén) a volt vezető olyan döntéseket hozott, intézkedéseket foganatosított, amelyek következtében a társaság hitelezőinek maradéktalan kielégíthetősége meghiúsult, úgy a kielégítetlen követelésekért saját vagyonával tartozik helytállni. Tipikusan e körbe sorolandók a komoly likviditási gondokkal küzdő cégek részére nyújtott biztosítatlan kölcsönök, a társaság eszközeinek értékesítése behajthatatlan követelésekért cserébe, vagy az a körülmény, ha a volt vezető nem tud számot adni a cég vagyonáról. A helytállásra kötelezés kétszakaszos eljárásban történik: először a volt vezető felelősségét kell a bíróságnak megállapítania (ez az ún. megállapítási per), majd ezt követően kerülhet sor a volt vezető fizetésre kötelezésére (ez az ún. marasztalási per). Az eljárás további sajátossága, hogy a megállapítási és a marasztalási per felperesei nem szükségszerűen azonosak. Akár egyetlen hitelező keresete nyomán is megállapíthatja a bíróság a volt vezető felelősségét, aki ezután valamennyi, a marasztalási perbe bejelentkezett, a felszámolási eljárásban teljes kielégítést nem kapott hitelezővel szemben helytállni tartozik az általa okozott vagyonsökkenés mértékéig.

CHSHNewsflash

A júliusban hatályba lépő módosítás ismét eltörli annak lehetőségét, hogy még a felszámolási eljárás alatt, közbenső mérleg alapján a vezető marasztalása iránt pert indíthassanak a hitelezők. A korábbi 60 napról 90 napra növekszik továbbá a megállapítási perben hozott döntést követően indítható marasztalási kereset benyújtására rendelkezésre álló idő. Ezen módosítások elsődleges célja a megállapítási perben részt nem vevő hitelezők érdekvédelme, csakúgy, mint annak az új törvényi rendelkezésnek, mely szerint a megállapítási kereset benyújtásáról a felszámolónak értesítenie kell a többi hitelezőt (ezzel biztosítva tudomásszerzésüket a megállapítási per folyamatban létéről).

A Csődtörvény módosításával egyértelműsíti a jogalkotó, hogy a megállapítási per tárgya annak vizsgálata, hogy az adós volt vezetője a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztét követően figyelembe vette-e a hitelezők összességének érdekeit, vagyis biztosította-e azt, hogy az adós hitelezőinek kielégítésére szolgáló vagyon lehetőleg ne csökkenjen. Ha ennek a követelménynek a volt vezető nem tett eleget és így az adós vagyona csökkent, vagy ha más olyan körülményt idézett elő, amely a hitelezők teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította, az okozott kárért magánvagyonával felel. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy elvileg minden kifizetés, amely csökkenti a társaság aktív vagyonát (mint pl. akár a folyamatos könyvelési díjak fizetése is), gyakorlatilag csökkenti a hitelezők összességének kielégítési bázisát is, a jogalkotó egy további okkal bővíti a volt vezető részéről felhozható kimentési okokat: a volt vezető nemcsak akkor mentesülhet a felelősség alól, ha igazolja, hogy a veszteségek elkerülése végett az elvárható intézkedéseket megtette és a legfőbb szerv intézkedését kezdeményezte, de akkor is, ha igazolja, hogy a teljesített kifizetéssel nem vállalt indokolatlan üzleti kockázatot az adós pénzügyi helyzetéhez képest. Ezzel egyúttal a jogalkotó implicite azt is deklarálta, hogy a volt vezetők indokolatlan kockázatvállalásban megtestesülő intézkedései sértik a hitelezők érdekeit (tipikus példa erre a fentebb említett biztosítatlan kölcsönnyújtás).

Továbbra is nehezebb a vezető kimentése, ha nem tett eleget az éves beszámoló letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó szabályoknak. Egyértelművé teszi a törvény, hogy a szigorúbb rendelkezések nemcsak akkor irányadók, ha a vezető egyáltalán nem készített vagy tett közzé beszámolót, hanem akkor is, ha ezen kötelezettségének nem megfelelően tett eleget. Másrészt viszont a szigorúbb szabályok csak akkor vonatkoznak ezentúl a beszámolóval kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesítő vezetőre, ha a mulasztás neki felróható.

CHSHNewsflash

A korábbiakhoz képest jelentősen módosul a megállapítási perben kérhető vagyoni biztosíték szabályozása, melynek intézményi célja a későbbi marasztalási pert indító hitelezők követeléseinek biztosítása. A módosítás ugyan részben a hitelezői érdekek védelmét segíti elő, részben viszont további terhet ró a megállapítási per felpereseire. Míg a korábbi rendelkezések értelmében a volt vezető vagyoni biztosíték letételére kötelezését önmagában megalapozta a volt vezető felelősségének megállapítása, vagy a későbbi megállapítás valószínűsége (mondván, hogy e körülmények már önmagában igazolják a volt vezető későbbi teljesítési készségének hiányát), addig a 2017 júliusi módosítás nyomán a megállapítási per felperesének (azaz az adós hitelezőjének vagy felszámolójának) a volt vezető károkozása mellett a biztosítéknyújtás indokoltságát is valószínűsítene kell. Hogy a bíróságok mely esetben tekinthetik a biztosítéknyújtás elrendelhetőségét indokoltnak, a Csődtörvény nem ad fogódzót, feltehetően az ideiglenes intézkedés vagy a biztosítási intézkedés esetei szolgálhatnak majd kiindulópontként. Álláspontunk szerint azonban erősen kérdéses, hogy a jellemzően információk, bizonyítékok híján lévő felszámolók, hitelezők milyen módon tudnak majd ezen többletelvárásnak eleget tenni. Törvényi szintre emelte ugyanakkor a jogalkotó azt – a Kúria joggyakorlat-elemző csoportja által is elfogadott – álláspontot, miszerint a vagyoni biztosíték nyújtása iránti kérelmet a megállapítási per folyamatban léte alatt bármikor elő lehet terjeszteni és amelyről a bíróságnak soron kívül (és nem csak az eljárást lezáró ítéletben) kell határoznia. Az azonnali döntéshozatal törvénybe iktatásával a jogalkotó a kétszakaszos eljárás „méregfogát” igyekszik kihúzni. Igen gyakran ugyanis az éveken át tartó pereskedés végén a hitelezők jellemzően csupán erkölcsi győzelmet, térülést azonban nem tudtak realizálni.

Végezetül a módosítás azt is egyértelművé teszi, hogy a nyertes megállapítási pert követő marasztalási perben a felszámolási eljárásra irányadó kielégítési sorrend nem alkalmazandó, vagyis ekkorra feloldódnak a kielégítési kategóriák közti különbségek, ugyanis a marasztalási per felperesei (azaz az adósnak a marasztalási pert megindító, kielégítetlenül maradt hitelezői) arányosan osztoznak a vagyoni biztosíték összegén, melyet immár kizárólag pénzüsszegben tehetnek letétbe a volt vezetők a megállapítási per lezárását követően.

CHSHNewsflash

Összegzésképp, mindenképp üdvözlendő a Csődtörvény vezetői felelősségre vonatkozó szabályainak módosítása, ugyanakkor a jelentős kreativitási készséget felmutatni tudó volt vezetőkkel szembeni felelősségre vonáshoz feltehetően még mindig nem lesz elegendő. Ráadásul annak a kizárása, hogy marasztalást már közbenső mérleg alapján is kérni lehessen, továbbá a vagyoni biztosíték szabályainak szigorítása a hitelezők kielégíthetőségét veszélyezteti.

Szerzők: Dr. Nagy Edina és dr. Macsuga Magdolna

For more information

Dr. Nagy Edina
Partner
edina.nagy@chsh.hu
Tel: +36 1 457 8040

Media owner and publisher: **Cerha Hempel Spiegelfeld Hlawati Rechtsanwälte GmbH**, Parkring 2, A-1010 Vienna | Tel: +43 1 514 350 Fax: +43 1 514 35 35 | email: office@chsh.com | Although this newsletter was created with the greatest of care, we nevertheless do not accept any responsibility whatsoever for its content being correct, complete or up to date. | [Visit us at www.chsh.com](http://www.chsh.com) | **CHSH** Austria Belarus Bulgaria Czech Republic Hungary Romania Slovak Republic

CHSH

Cerha Hempel Spiegelfeld Hlawati
Rechtsanwälte GmbH